

праймслівих і паупримслівих підприємствах, а таксама і ад іншых падобных заробаткаў, абкладваюцца падаткам паўнасьцю.

Ставячы сабе мэтай поўнае і найбольш дакладнае вызначэньне прыбыткаў заможных гаспадарак, новы закон уведзе цвёрды працэнтны надбаўкі да прыбытку, вызначанага нарматыўным мэтам. Гэта мера выклікае тым, што існуючы парадак вызначэньня прыбыткаў у паасобных гаспадарках па ўстаноўленых нормах прыводзіць да недавучоту прыбыткаў, галоўным чынам, у найбольш заможных гаспадарках.

Такавыя ў агульным выпадках найбольш вышэйшыя вымены, якія ўнесены ў новы закон аб сельска-гаспадарчым падатку.

Правядзеныя новага закону ў жыццё патрабуе значнага паліпшэньня якасьці работы як фінансавага, так і ўсяго савецкага апарату. Асабліваю ўвагу неабходна будзе звярнуць на вучот прыбыткаў. Можна ўпэўнена сьцьвярджаць, што правільны вучот зьяўляецца асноўнай прадпасылкай для правільнага вырашэньня тых задач, якія ставіць перад сабою новы закон аб сельска-гаспадарчым падатку.

Выбарчая кампанія ў Нямеччыне

На здымку — група агітатараў саюзу чырвоных франтавіноў аднаўляе на грамафоне на дварох рабочых кварталяў выбарчыя прамовы нямецкай кампаніі.

Развал траціцкае апазыцыі ў Нямеччыне

„Ленінбунд“ — палітычны труп

БЭРЛІН, 9. З „Ленінбунду“ вышлі 7 членаў яго ЦК, аб якіх учора паведамлялася. Усяго ў ЦК „Ленінбунду“ — 15 чалавек. Рэшта 8 належаць да групы Урбанса. Гэты выхад, які роўназначны з іквідацыяй „Ленінбунду“, зьявіўся вынікам разлажэньня ўнутры „Ленінбунду“ пад уплывам крытыкі з боку нямецкае кампаніі.

„Ротэ Фанэ“ аб зьяве нямецкіх траціцкіх

БЭРЛІН, 10. У „Ротэ Фанэ“ апублікавана заключэньне ЦК нямецкай кампаніі аб лістох Шалема, Маслава і Рут Фішар. ЦК канстатуе, што гэтыя лісты ня толькі не прадстаўляюць сабою асуджэньня палітычнай лініі іх аўтараў, але служаць простым падцьвярджэньнем яе контр-рэвалюцыйнасьці. „Шодем, Маслаў і Рут Фішар, — гаворыцца ў заключэньні, — выходзяць са складу „Ленінбунду“ не таму, што ён прадстаўляецца ім партыяй здрадні-

каў, якім ён зьяўляецца ў сапраўднасьці з пасьлядоўнай анты-бальшавіцкай лініяй, а таму, што тантына „Ленінбунду“ здаецца ім няпрыгоднай для далейшага разбурэньня нямецкай камуністычнай партыі.

Цэнтральны камітэт нямецкай кампаніі зьвертаецца да рабочых, якія ўведзены ў заблуджэньне траціцкімі лідэрамі, і прыпамінае ім аб апошняй пастанове Выканіому Намінтэрну, дзе ўказан адзіны шлях звароту чэсных рэвалюцыйных рабочых у рады КПН. Цэнтральны камітэт заклікае рабочых даназаць у надыходзячых выбарчых баёх супроць буржуазіі, рэфармізму і іх траціцкіх прысьпешнікаў, што іх спроба стварыць праменную партыю паміж рэфармізмам і камунізмам пацярпела канчатковы крах.

Вуйовіч, Сафараў і Вардзін аб „Ленінбундзе“

МАСКВА, 10. Згодна атрыманых рэдакцыйнай „Правды“ веста Вуйовіч, Сафараў і Вардзін заявілі аб тым, што яны рэзка асуджаюць арганізацыю ў Нямеччыне „Ленінбунду“, а таксама выстаўляюць ультралевымі сваіх кандыдатур на выбарах у рэйхстаг.

Сувязь контр-рэвалюцыйнае арганізацыі з заграўнацаю. — Афіцыйныя органы замежных дзяржаў служылі сродкам сувязі. — Нізрынуцьце савецкае ўлады ўваходзіла ў мэты агіднінаў

МАТАР'ЯЛЫ АБВІНАВАЎЧАГА АКТУ

МАСКВА, 10. У дадатак да пададанага раней матар'ялу па справе аб эканамічнай контр-рэвалюцыі, падаем даныя абвінаваўчага заключэньня, якія характарызуюць сувязь прыцягваемых на гэтай справе інжынэраў з заграўнацай і з афіцыйнымі замежнымі ўстановамі, што дэталёва дэспічаюць у СССР.

Сувязь са „зездам горнапрамыслоўцаў поўдню Расіі“

Адзін з абвінавачаных па гэтай справе, інжынэр Матаў, паказвае: «У 1923 годзе я бачыўся некалькі разоў з Р. (адказны супрацоўнік некаторых афіцыйных польскіх устаноў у Харкаве). Ён цікавіўся становішчам капальняў і іх работай. Я паведамліў яму весткі аб здабычы і аб тым, якія капальні спынены, або затоплены. Ад яго я даведаўся, што Дваржанчык, былы дырэктар Ірмінскай рудні, займае месца ў праўленні нейкага польскага каменна-вугольнага таварыства, і працягвае цікавіцца работай рудняў Донбасу». Пра Р. Матаў вёў перапіску з Дваржанчыкам, у якой падаваліся даныя аб становішчы капальняў.

Інжынэр Казарынаў паказвае, што падтрыманьне сувязі ў арганізаваным парадку было ўяўляваў ашыццёўлена інжынэрам Татаравым пад час знаходжаньня ў Харкаве гр-на Р. Гэтым шляхам ішла ўся перапіска з былымі прамыслоўцамі. Да часу паступленьня Казарынава ў арганізацыю пошта накіроўвалася ў Польшчу на імя Дваржанчыка. Праз Выхоўскага, які карыстаўся апаратам таго-ж польскага афіцыйнага органу, атрымліваў лісты з Францыі ад Рэмо інжынэр Довугаю Шалдун.

Зусім арганізаваны характар прыняла сувязь з заграўнацай у 1923 годзе, калі ў Харкаве канчаткова сканструяваўся кіруючы цэнтр. Зьвязваючым зьявіліся паміж заграўнацай і інжынэрамі быў член арганізацыі інжынэр Будны, які з канца 1922 да 1926 году атрымаў і пераслаў на менш 40 пакетаў членам арганізацыі. Матаў паказвае, што член арганізацыі Юсевич быў назначан у заграўнацкую камандыроўку ў Парыж у 1925 годзе.

На адным з паслядніх кіруючых груп арганізацыі, на якім прысутнічалі Баярынаў, Матаў, Братаноўскі, Сущчэўскі і сам Юсевич, апошняму было запрапанавана ўзяць на сябе зносіны з заграўнацай, г. зн. са зьездам горнапрамыслоўцаў поўдню Расіі, які знаходзіцца ў Парыжы. Паслядзеньне адбылося ў Довугаі. Юсевич павінен быў перабраць усе атрымліваемыя весткі на Донбасе, атрымліваць ад на-

мяннага зьезду весткі для арганізацыі, якая знаходзілася ў Харкаве, інструкцыі і грашовыя сумы.

Наводзе паказаньняў абвінавачанага Шалдуна, Матаў у дакладзе аб паездцы паведамляў аб сваіх гутарках з былымі ўласнікамі капальняў.

Яны абгаворвалі пытаньні аб збудаванні новых капальняў, аб скарачэньні здабычы і аб пераабсталяваньні капальняў. Братаноўскі паказвае, што на адным з сходаў, у канцы 1925 году, прадстаўнік маскоўскага цэнтру іі то Скарутта, віто Іманітаў, зрабіў даклад аб зьліцці аб'яднаньня былых горнапрамыслоўцаў поўдню Расіі, што жывуць за граўнацай, з таварыствам крэдытараў былое расійскае дзяржавы, якое ставіць сабе мэты ня толькі эканамічнага але і палітычнага характару.

Інакш важучы, атрыманьне назад сваіх прадпрыемстваў уласнікамі мысьлілася толькі пры ўмове нізрынуцьце савецкае ўлады.

Дапамога змоўшчыкам з боку польскіх і французскіх афіцыйных органаў

Сьледствам устаноўлена, што да стварэньня арганізацыі і яе кіруючых груп, члены арганізацыі атрымлівалі ўзнагароду ад былых прамыслоўцаў Расіі непасрэдна праз асоб, якія проста ці ўскосна зьяўляліся з польскімі афіцыйнымі органамі. З моманту стварэньня кіруючых груп, грошы пачынаюць паступаць пераважна з-заграўнацыі праз гэтыя органы. Арганізацыя, як выявілася, атрымлівала субсыды ад парыскага аб'яднаньня былых вугляпрамыслоўцаў поўдню Расіі, ад французскага аб'яднаньня былых уласнікаў прадпрыемстваў у Расіі, ад польскага аб'яднаньня былых уласнікаў прадпрыемстваў у Расіі, а таксама ад нямецкіх фірм, якім даваліся заказы на імпартнае абсталяваньне і, нарэшце, непасрэдна органамі капіталістычных дзяржаў.

Наводзе паказаньня Братаноўскага, грошы перасылаліся або праз французскія або праз польскія легальныя ўстановы ў Маскве, а таксама перавозіліся адзельнымі асобамі і перадаваліся або непасрэдна арганізацыі Довугаю, або ў выніку, праз маскоўскі цэнтр. Грошы таксама паступалі ад нямецкіх фірм, зацікаўленых у атрыманьні заказаў на абсталяваньне для рудняў Донбасу, і ад жадаючых падпарадкаваць свайму уплыву гэтыя рудні. Грошы ад нямецкіх фірм атрымліваліся ў выглядзе процантаў за зробленыя заказы і перасылаліся праз прадстаўнікоў фірм, якія прыязджалі ў СССР па іх справах, а

таксама перадаваліся праз расійскіх інжынэраў, якім зварачаліся з камандзіровак у Нямеччыну. Разьмяркоўваліся грошы звычайна Матавым або Баярынавым, а калі іх ня было — Бахтаравым, або мною.

Асабіста Братаноўскі разьмяркаваў раз 8.000 руб., другі раз — 6.500 руб. Разьмяркоўваліся грошы сярод газавых віраўнікоў, дырэктароў і загадчыкаў аддзелаў прапарцыянальна ліку членаў арганізацыі, падначаленых адпаведнаму дырэктару або загадчыку, і адпаведна ўстаноўленым каэфіцыентам.

Сьпіс асоб, якім раздаваліся грошы, прыкладна, адпавядае сьпісу асоб — членаў арганізацыі, якія працавалі ў цэнтральным апарате Довугаю.

Па пытаньні аб атрыманьні грошай ад польскага аб'яднаньня Братаноўскі зазначае, што «на адным з сходаў у канцы 1925 году прадстаўнік маскоўскага цэнтру Скарутта далажыў прапанову польскага аб'яднаньня ўвайсьці ў сувязь з гэтым аб'яднаньнем з мэтай атрыманьня раду інфармацыйных вестак і выкаваньня некаторых дырэктываў, якія носілі эканамічны характар. Пад дырэктывамі палітычнага характару разумеліся дырэктывы на выпадак вайны і дача вестак на мірны перыяд эканамічнага характару. Скарутта гаварыў, што паліякі будуць плаціць. Нарада прыняла гэтую прапанову. Арыентовацца сума, якую донвугаўцы атрымалі ад паліякаў за год, складала 40-50 тысяч рублёў».

Плата за эканамічны шпіянаж

Арганізацыя субсыдывалася таксама, як паказана вышэй, польскай і французскай афіцыйнымі ўстановамі ў Маскве за дастаўку ім цікавых іх вестак. Аб гэтым інжынэр Матаў паказвае:

«У 1924 годзе ў перыяд сувязі арганізацыі з Дваржанчыкам (пасля ад'езду Р.), Будны пасля аднаў з паездак у Маскву з весткамі, адпраўленымі для Дваржанчыка, паведамліў на пасадзжэньні кіруючых груп, што ён у Маскве атрымаў ад М. прапанову даваць весткі аб становішчы капальняў Донбасу і весткі шкодніцкую работу ў Донбасе. Нарада, працуючы ўжо на аналігічных заданьнях для былых уласнікаў, парашыла прыняць і даную прапанову і даручыла таму-ж Буднаму ўвайсьці ў больш дэталёвы перагаворы з М., выкарыстаўшы для гэтага адну з бліжэйшых паездак у Маскву.

На адным з наступных пасадзжэньняў Будны паведамліў, што ён перагаворы закончыў. Нарада пры-

няла і ўхваліла згоду Буднага з М. і паставіла даваць патрэбныя весткі і выконваць праграму шкодніцтва з паказанымі дадаткамі. Атрыманьне грошай і разьмяркаваньне іх рабіліся ў вызначаным загадзя парадку».

У другой палове 1925 году, — паказвае Матаў, — а можа ў першай палове 1926 г., да мяне звярнуўся інжынэр Шалдун і сказаў, што атрымаў ліст ад аднаго з былых уласнікаў французскіх прадпрыемстваў у Расіі, здаецца, ад Рэмо, у якім апошні пытаўся, ці нельга мець весткі, якія могуць цікавіць французскія афіцыйныя органы, аб становішчы капальняў і рудняў Данецкага басэйну. Прапанова Рэмо разглядалася на пасадзжэньні цэнтральнае групы нашае арганізацыі. Паставіліся даваць весткі, якія могуць цікавіць французскія афіцыйныя органы, аб становішчы капальняў і рудняў Данецкага басэйну. Прапанова Рэмо разглядалася на пасадзжэньні цэнтральнае групы нашае арганізацыі. Паставіліся даваць весткі, аналігічныя тым, што даваліся ўжо польскай установе, аб чым і прапанавана было паведаміць Шалдуну і наладзіць сувязь.

На бліжэйшым пасадзжэньні кіруючых груп арганізацыі Шалдун паведамліў, што ён наладзіў зносіны з М. адносна дачы цікавых вестак, што весткі, якія мы даем М., іх здавальняюць і што ён умоўна аб разьмере ўзнагароды. Зносіны з французскімі арганізацыямі было даручана весткі Шалдуну. Ён атрымліваў патрэбныя весткі, падрыхтоўваў іх для адпраўкі ў Маскву і адсылаў. Ён-жа атрымліваў і грашовыя сумы з Масквы. Два ці тры разы грошы атрымліваліся праз мяне. Разьмер атрыманых сум кожны раз склаў 20-30 тысяч рублёў. Колькі атрымліваў Шалдун — я зараз ня памятаю. Грошы атрымліваліся 8 разоў.

Далей Матаў паказвае: «Хутка пасля майго звароту ў Расію, здаецца, у студзені ці лютым 1927 году, я быў у Маскве з Бахціаравым. Мы з ім парашылі наладзіць сувязь з М. Пасля гэтага гутарка наша была спынена і мы парашылі перайсьці да пытаньня аб грошах. Чарговая сума атрыманьня, як мы вылічалі яшчэ ў Парыжы, складала 60.000 рублёў». Пры стварэньні маскоўскага цэнтру, грошы для арганізацыі пачынаюць паступаць праз Маскву.

Перамовы у французскіх міністэрствах

Аб непасрэднай сувязі з заграўнацай Матаў паказвае:

«Пасля таго, як узаемаадносіны з французскай установой у Маскве былі наладжаны, у пачатку 1926 на адным з пасадзжэньняў арганізацыі была паставіліся на-

слаць даручэньне Юсевичу, які быў у гэты час у Парыжы, зьвісьці ў адпаведнае міністэрства для наладжання непасрэднай сувязі з заграўнацай. Пры гэтым, на пасадзжэньні было паставіліся, што Юсевичу трэба пабываць у французскім міністэрстве прамысловасьці і ў вайсковым, каб высветліць, з кім зьявіцца ў далейшым, у выпадку патрэбы ў непасрэднай сувязі пры наведваньні прадстаўнікамі арганізацыі ў Парыжы».

Сувязь з французскімі коламі Юсевич падтрымліваў разам з Матавым, калі апошні ўвесень 1926 году прыехаў у Парыж. Пасля паказаньняў Матава, было паставіліся, што ён заедзе ў цэнтральнае бюро арганізацыі ў Маскве і атрымае там заданьні для заграўнацы. У Берліне яму трэба было разам з Рубановічам, які там быў, паведаць найбольш выдатныя прамысловыя прадпрыемствы, з якімі знаходзілася ў сувязі арганізацыя. У Парыжы разам з Юсевичам ён наведваў зьезд былых горнапрамыслоўцаў поўдню Расіі і потым вайскавае міністэрства.

Пры гэтым было паставіліся, што Матаў інфармуе міністэрства аб ходзе работ, становішчы на месцах, аб мерах, якія могуць быць ужыты на капальні ў выпадку абвешчэньня вайны. На прыездзе Матава і Юсевича з-за граўнацы, яны зрабілі даклад харкаўскай арганізацыі, потым пасля прыезду Матава ў Маскву разам з Бахціаравым, яны накіраваліся ў маскоўскую цэнтральную арганізацыю. Быў скліканы сход кіраўнікоў, на якім Матаў зрабіў даклад аб перагаворах у Парыжы. Калі адносіны з Францыяй набылі такі характар у 1927 годзе, дык афіцыйныя сувязі шкодніцаў з органамі другіх дзяржаў — Польшчай — завязаліся значна раней, значна цясней. Сувязь з Польшчай падтрымлівалася праз Дваржанчыка, аб якім мы ўжо гаварылі раней. Непасрэдным намонтікам Дваржанчыка, у справе падтрыманьня сувязі ім з шкодніцкімі арганізацыямі ў СССР, зьяўляўся Будны.

Сувязь з Польшчай падтрымлівалася праз М. Гэта асоба, якая называлася «Казімірам», паведамляла Баярынаву, што яна зьбірае весткі для М. Паведае паказаньняў Баярынава, «Казімір» аб'ядджаў рудні Донбасу і зьбіраў весткі. У перыяд з 1923—26 г. сувязь арганізацыі з М набыла зусім арганізаваны і аформлены характар.

ПРАЦЭС „ГРАМАДЫ“

Пракуроры заварачаюць, што так могуць разважаць толькі падманутыя масы, якія не ўдзілюць сабе разумельна логізацыі і якія ўтоесамліваюць фактычнае становішча легалізацыі ў юрыдычным сэнсе гэтага слова. Я завтра, што гэтай розніцы не ўдзілюць якраз не падманутыя масы, а не разумеюць гэтага актам абываўчага акту. Даўшы дакладны юрыдычны аналіз разумельна легальнасці палітычнай партыі, Сьмяроўскі залулі:

Згодна слоў пракуратуры можна думаць, што Грамада мела падвойнае існаванне. Але гэта не адпавядае фактам. Арганізацыя знаходзілася пад кантролем улады польскае рэспублікі. Кожны з членаў гэтай арганізацыі быў глыбока перакананы, што ён працуе ў легальнай арганізацыі, што яго легальна дзейнасць у прававой дзяржаве ў надзейнай меры абаронена законам ад якіх-небудзь замаху на яго правы. Калі асобныя члены партыі ўчыняюць злачынства, дык яны не застаюцца без пакарання, бо караюцца ня іх прыналежнасць да партыі, а індывидуальныя проціпаконныя ўчынкі. Але з індывидуальных учынкаў некаторых асоб, якія могуць быць і палітычнымі, і крмінальнымі злачынцамі, нельга ствараць канцэпцыі, што ўся арганізацыя з'яўляецца злачыннай. Але калі гэтыя індывидуальныя учынкі злачыннага характару павлічваюцца, тады паўстае пытанне аб тым, што рабіць, каб змяніць гэтыя ўчынкі. Тады можа ўзнікнуць адказ: «страба Грамаду звышчыць».

Я жэку тут не палітычную прамову, — кажа Сьмяроўскі — таму ня буду даваць палітычнай адзінкі загаду адміністрацыйнай улады ў сьнежні 1926 году вадзі, Грамада была абвешчана нелегальнай арганізацыяй, але ўсё-такі гляджу я на ўсё гэта ня толькі з пункту гледжання юрыдычнага; гэты загад аб абвешчэнні Грамады нелегальнай, які існаваў тут пры ўваходзе ў вяснішчыне суду, супярэчыць і рэалізацыі пракуратуры, бо ён кажа, што толькі з моманту гэтага абвешчэння Грамада робіцца нелегальнай. Гэты загад з'яўляецца дакументам легітымным. Ён выражанае становішча ўлады. Ён гаворыць на-проста: «Мы нас цягнеці, а цяпер больш ня хочам. Ад сёнешняга дня вы нелегальныя». Ад сёнешняга дня, але не да сёнешняга дня, — падкрэслівае Сьмяроўскі. Калі з арганізацыі і легальнай робіць нелегальную, дык гэты тэзіс трэба даказаць, чаго не зрабіла пракуратура.

Кажыла партыя мае сваю праграму, праграма з'яўляецца зван-

гавіем, якое ідзе ад цэнтру да ўсіх членаў партыі, фармуеючы іх погляды, пачуцці і думкі. Праграма партыі — гэта прывабная сіла, гэта сцяг, гэта ўнутраная дысцыпліна. Скажаць, што былі дэвіе праграмы — адна вонкавая, а другая ўнутраная — і гэта ўнутраная была для карыстання 87.000 членаў Грамады, такі тэзіс ня вытрымлівае ніякае крытыкі. Такіх два твары можа мець толькі вузкая змова, арганізацыя, якая складаецца з дзесятку людзей, але такі падман, такі маскарад у адносінах 87.000 людзей — гэта бяглыўдзіца. Падвойная палітыка такой масавай арганізацыі супярэчыла-б легіці і была-б самазайбойчай.

Недзе на перыферыі гэтай злічэзнай арганізацыі, — кажа далей Сьмяроўскі, — было некалькі выпадкаў дыверсій, недзе было некалькі выпадкаў фальшывага шпіянажу. Зусім зразумела, што сярод 87.000 людзей могуць знайсціся некаторыя асобы, якія ўчынялі злачынствы крмінальныя, або палітычныя. Гэта надзвычайна маленькі працэнт, гэта кропля ў моры, гэта гэта нельга абгульваць, нельга сказаць — гэта Грамада. Інакш такі парадкам кожнай арганізацыі можна прынісваць усё, што захочаш. Які крытыкі з гэтым згодзіцца, які судзіць зойдзе апраўданне для гэтага ў сваім судовым сумленні?

Можна думаць нарэшце, што канцэпцыя пракуратуры была створана такім парадкам. Падсудных нельга было абвінаваціць у прыналежнасці да кампартыі Зах. Беларусі, таму іх абвінавацілі ў прыналежнасці да Грамады, чаго ніхто з іх, зразумела, не адхіляў. Але што варт такі тэзіс пракуратуры — значае Сьмяроўскі. Канцэпцыя пракуратуры ўрачыста пахаваць. Тэзіс, што грамада, як партыя, можа быць падвезена пад 103 арт., разваліўся ванчаткова. Прынісванне Грамадзе рыскаў змовы з'яўляецца парушэннем першага артыкулу польскага Крым. Кодэксу. Прыналежнасць да Грамады ня была забаронена. Вось чама, згодна 1 арт. Крым. Кодэксу, нельга прынісваць членаў Грамады да адказнасці.

Пасля вываду выключна працэдуальна-юрыдычнага характару Сьмяроўскі залулі: — Тое, што не забаронена, з'яўляецца дазволеным. Прыналежнасць да Грамады была дазволена. Абвінавачанне ў прыналежнасці да Грамады з'яўляецца з гэтае прычыны ня існуючым. Далей гэта павінна падагнуць на сабою поўнае стасаванне акту абвінавачвання.

(Працэс будзе).

На ўсесаюзным зьездзе ЛКСМ

„Заваеу Кастрычніка не здамо“

МАСКВА, 10. На ранішнім пасяджэнні зьезду УсёЛКСМ 10-га мая адбылася далей спрэчка на дакладах т. т. Бухарына і Чапліна.

Увечары зьезд заслухаў заключныя словы на дакладах т. Чапліна аб працы ЦК УсёЛКСМ і т. Міслаўскага аб працы пэнтральнай рэвізійнай камісіі, а таксама т. Шаціна — справадачу дэлегацыі УсёЛКСМ у КІМ'е.

Заключнае слова т. Чапліна

У заключным слове т. Чаплін сказаў: „Мы не адміўлем раду прамыхаў і модаватаў у нашай рабоце, якія адначалі выступалі тут тапарыш. Мы прызнаем, што часам было папярона, ня досыць выразае кіраўніцтва з боку ЦК. Але нельга забываць і аб выдкіх дасягненнях у працы ЦК, напрыклад, у галіне падрыхтоўкі актыву. Выравую клясавую лінію праводзіў ЦК у пытанні регулявання росту камсамолу ў вёсцы, у барацьбе з бюракратызмам, у пытаннях працы і асветы рабочай моладзі.“

Ушанаваньне памяці т. Цурупы

Кавчачы прамову, т. Чаплін сказаў: — Тапарыш, побач з намі, у суседній залі ў труне ляжыць прадстаўніц староў большавіцкай гвардыі т. А. Цурупа. Зьезд, сківаючы свае сцягі перад пачэртам прадстаўніком старога рэвалюцыйнага пакалення, залулі:

Заваеу Кастрычніка не здамо, вытрымаем, пераможам.

На дакладзе т. Чапліна аднагалосна была ўхвалена рэзалюцыя, у якой палі-

тычная лінія ЦК УсёЛКСМ прызнаецца правільнай, практычная работа здавальняючай.

Справаздача дэлегацыі УсёЛКСМ у КІМ'е

Тав. Шацін, які выступіў на зьездзе камсамолу з справаздачай дэлегацыі УсёЛКСМ у КІМ'е, даў агуль ставішча моладзі ў рэлье карыталістычных краінах, адзначыў нарастанне палітычнай актывнасці моладзі за апошні год.

КІМ дасягнуў за гэты год валькіх вынікаў у рэлье галіні сваёй работы: палепшылася работа сярод дзепрарывікаў і ў арміі. Адбылася палітычная кансалідацыя камсамолу, сярод якога апазыцыя не знайшла прыхільнікаў. Камсамол, баручы ўдзел у палітычнай барацьбе, вытрымаў бліскучы экзамен, але камсамол часта забывае аб неабходнасці шырока разгарнуць культурна-асветную работу. Ня глядзячы на ўсё дэжасці, усё больш прадоўжа моладзі адвядувацца ў мейшавіцкіх і рэфармісцкіх саюзах.

— Ад КІМ'у і УсёЛКСМ, — закончыў т. Шацін, — залежыць ступень шпаркасці рэвалюцыйнавання моладзі ва рэбужных краінах. Не рэвалюцыйную энэргію мы павінны пераклачыць у рэчышча барацьбы за справу вывалення работай клясы.

На зьездзе ЛКСМ скончыўся спрэчка на дакладзе т. Шаціна і яго заключнае слова. Рэзалюцыю па дакладу т. Шаціна пастаноўлена вырацаваць у камііі.

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

ТАЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ, ПОШТАЙ НАШЫХ КАРЭСПАНДЭНТАЎ

„Рацыяналізацыя“ дырэктара „Дня-проўскай мануфактуры“

ВОРША. (Уласны кар.). Дырэктар фабрыкі «Дняпроўская мануфактура» ў апошні час «шчыра» ўздуся за рацыяналізацыю вытворчасці. Сваю «рацыяналізатарскую» дзейнасць дырэктар пачаў праводзіць самавольна, не паклапаціўшыся ўзгодніць гэта пытанне з тэхперсоналам, а таксама з вытворчай нарадай. Ён асабіста загадаў перацягнуць машыны з верхняга паверха на ніжэйшы і наадварот. У выніку

такой «рацыяналізацыі» машыны вельга добра ўстанавіць, павялічыліся прастой. Другі крок дырэктара да рацыяналізацыі таксама праваліўся, бо быў ня ўзгоднен з тэхперсоналам таго паху, якога гэта датычылася. У выніку куплены дырэктарам брэндыльныя машыны аказаліся нягоднымі.

Рабочыя абураны «рацыяналізацыяй» дырэктара фабрыкі.

Гомельская цукерная фабрыка спыніла працу

ГОМЕЛЬ (Уласны кар.). Прайменьне пракалектываў няўважліва адносілася да забеспячэння цукернай фабрыкі сырыом. З гэтай прычыны фабрыка зараз вымушана спыніць сваю працу на месці.

Акрадзель саюзу харчавікоў вылікаў для дакладу на па-

сладжэнні праўлення прадастаўнікоў кіраўніцтва пракалектывамі і пракалектывеу «Агульнасартч», у веданні якога знаходзіцца фабрыка. Даклад, аднак, ня быў зроблен з-за таго, што... абодва прадастаўнікі спрачаліся аб тым, каму з іх рабіць даклад.

Расьце палатняны гарадок

МАТІЛЕЎ. (Ул. кар.). Зранку да вечара ў лягарах 33-й дывізіі працуюць каманды чырвонаармейцаў і начскаду. Рамантуюць і расчышчаюць гаёзды, прыводзяць у парадку кухні, сталовкі, стайкі, клубы, будуюць левінскія хаткі, чытальні, абсталяваюцца стрэльбішча, цыры і спартыўныя гараткі.

Трэба адзначыць, што сродкаў адпущана невыстарчальна і часьці працягваюць сваю гаспадарчую ініцыятыву. Часткова дапамагаюць дэсаматар'ялам грамадзянскія арганізацыі. 8 сельскіх саветаў Лупацкага раёну адпусцілі лес для будовы ў артылерыйскім палку

ленінскіх домікаў. Каапэратыў арганізуюць пры кожнай часьці гаркі і сталовкі. У Прыдняпроўскім лягэры на сродкі, якія адпущаны зьрыкапачкам, будзе пабудавана фундамантальная волькал лягэрная сцена, акрамя гэтага навова будуюцца 11 левінскіх домікаў і чытальні. Кожны полк будзе мець кіно-ўстаноўкі, радыё, гучнагаварыцель, чытальню, сьпену, а таксама поўную колькасць левінскіх палатак. Пры кожнай левінскай палатцы будзе арганізаваны стралковы цір і спортпачацоўка.

За палепшаньне каапэрацыйнай працы

Арганізацыя раду курсаў для каапэрацыйных працаўнікоў БАБРУЙСК. (Уласны кар.). Акруговы саюз снажывецкай каапэрацыі паставіў перад сабою мэту палепшыць якасць каапэрацыйнай працы на вёсцы. З гэтай прычыны на працягу чэрвеня месяца няркуецца арганізаваць акруговыя курсы па перападрыхтоўцы членаў праўленьняў і членаў рэвізійных

камісіі. Таксама будучь праведены курсы для рахункаводаў і працаўнікоў прылаўкаў. Праз курсы пройдуць усё рахункаводы снажывецкай каапэрацыі. Каб даць магчымасць усім працаўніком прылаўку прайсці курсы, яны будуць працаваць на працягу 3 год летам па два тыдні.

Непарадкі з будаўніцтвам у Гомелі

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). Высьветлілася, што і рад іншых арганізацый пачынаюць будаваць гаспадаркі, аб якіх ужо наведваліся на дні ў „Зьвязьдзе“, не падрыхтаваліся яшчэ да будаўнічага сэзону.

Пачатак будовы 3-павярховага МАТАР'ЯЛЫ НА ВАКОЛЦУ ГОРАДУ. А... ц пер толькі пачынае пераводзіць матар'ялу цэнтр гораду. Будаўнічы каапэратыў „Аб'яднаньне“ ўсё яшчэ спрачаецца з кіраўніцтвам жыласваю аб тым, каму з іх дабудоваць дамы таварства. А работа буд-

Пабудова мосту праз раку Сож

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). У пачатку чэрвеня пачуцца працы па пабудове мосту праз раку Сож у мястэчку Хальч (у 18 вярстох ад Гомелю).

У працягу лета будучь пабудаваны дамы. На работах будзе занята звыш 250 рабочых і шмат фурманах.

Гэтымі днямі пачнуцца работы па брукаваньні тракту Гомель — Хальч праз вёску Прудок. Работы гэтыя былі пачаты лшчэ ў мінулым годзе і ў працягу бягучага лета будучь працягнуты на адлегласьці аднаго кілёметра.

У гэтым годзе намечана перабрукаваць пад'езды шлях да стаянкі Церахаўка. Гэта найбольш буйныя работы па шляхам будаўніцтва, якія будучь праведзены ў акрузе ў гэтым годзе.

Арганізацыя лугавых гаспадарак

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). У акрузе пры існаваньні сена-правадальных заводах атанізуюцца дзяржаўныя лугавыя гаспадаркі. За Рэчыцкім сена-правадальным заводам замяцоўваецца 2.148 гектараў сенажаці і за Жародскім заводам — 1.532 гектары.

Бора ў Віцебску

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.). 9-га мая, пасля паўдня, над Віцебскам пранеслася волькая бора. Ветрам з зноў далою сарваны стрыгі Павалена зямлі тарканы, сарваны плыты з лесаматар'ялам са сваіх стаянкі на рацэ Дзвіна, павявалы тэлефонныя трымады і вулічныя электрычныя фанары.

Першы трохпавярховы дом

ВОРША. (Уласны кар.). У цэнтры гораду пачынецца пабудова першага трохпавярховага цаглянага дому. З месца пабудовы зьнесены два цагляныя абнапавярховыя і адзін драўляны будынік.

Дапамога беднаце

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). Савецкая гаспадарка Зьвязочыны, Глужыцкага раёну, мае на мэце ў вясеннюю слаббу саіх трактарам апрацаваць зямлю 13 селянскіх гаспадарак. У пасёлку Залеска на сямістаі полі закладзена паказальныя участак з павсям кар-

Закат Пілсудзкага

НА ПЛЕНУМЕ МЕНСКАГА ГАРСАВЕТУ

Што робіцца ў менскіх Жактах

10-га маі адбыўся пленум менскага гарсавету, на якім рабіў дэкларацыю старшыня Беларускага т. Левіна аб становішчы і працы Жактаў.

Абшчэрныя цікавыя думкі членаў савету, выказаныя ў спрэчках на гэтым дакладзе.

„Ты тут не гаспадыня“...

Тав. Карпіленка паведамаў аб тым адносінах, якія адбываюцца ў Жакце на рагу вул. Акіябрскай і Янгельса. Для выгады жонак членаў рэвізійнай камісіі робяцца асобныя рамонты—спэцыяльныя паліты і г. д. Водная магістраль там ня дзейнічае, кватэры барбарскі разбураюцца, многа працоўнага спекуляцыйнага элементу. А калі зьявіцца да закладчыцаў дамаў, дык ён адказвае: «Не твая справа, ты тут не гаспадыня».

Абследваньне паказала журботны малюнак

Тав. Каваленка, які ад сэкцыі РСІ праводзіў абследваньне Жактаў, рэзкавае шмат чаго журботнага. У працягу таму, што паведамаў дэкладчык тав. Левін, ён прыводзіў лічбы, якія гавораць аб тым, што наадврат колькасць рабочых—членаў Жактаў паменшылася і таксама паменшылася займаная імі плошча. Напрашваецца пытаньне—каму-ж верыць?

У Жактах адсутнічае перспектывы для будучыцтва, адсутнічаюць кватэры. Праўдзівы гавораць: вось атрымаю грошы, а тады пабудую, што і як рабіць.

Але інакш за кватэрнай плошчы няма прэстэжы. А праўдзівы Жактаў нічога ня робіць, каб стварыць грамадскую думку вакол гэтых вельмі пытаньня.

„Свая рубашка бліжэй да цела“

Тав. Гарбачоў гаворыць аб тым, што ў нашы Жакты прасочваюцца асобныя элементы, пры чым іх дэкларацыя на выхадзе а прычыны таго, што яны аддаюцца пад рознымі шырмамі—спэцыялізацыя і г. д.

Ва вясельні Жактах кватэры ў адрозьненні чару рамастуюцца тыя, якія старшыня праўдзівы, а гэтыя рэвізійнай камісіі, або «сам» дэкларацыя дамаў. А застаюцца без кватэры тыя кватэры, якія разбу-

раюцца. У гэтай справе мы ня бачым зоркага вока Беларускага.

Жакты замыкаюцца ў сваіх межах

Загадчык Камгасу тав. Шчэц ка падкрэсьлівае тое, што нашы Жакты замыкаюцца ў сваіх межах і не працягваюць ніякіх клопат аб другіх рабочых. Між тым, становіцца рабочых—нячленаў Жактаў—значна горшае, чым становіцца членаў Жактаў. Мы тут слухалі ад тав. Левіна аб тым, што ў Жактах прыходзіцца 14 кв. аршына на чалавека, а часткова (у 20 проц.) нават 18 аршына на чалавека. У тых жа частках на горадзе ў сярэднім прыходзіцца на чалавека 8-9 кв. аршына.

Таму неабходна будзе некалькі ўшчыльніць членаў Жактаў, прымаючы пад увагу надзвычайна цяжкае кватэрнае становішча ў горадзе. У Жактах зараз займаюць кватэры 168 сем'яў непрацоўных элементаў. Гэтыя сем'і неабходна будзе выселіць з Жактаў, каб туды пераправіць рабочых.

Галасьлівыя факты

Тав. Гатава, якая таксама ад сэкцыі РСІ праводзіла абследваньне Жактаў, прыводзіць наступныя галасьлівыя факты. У ЖАКЦ'е № 33 каля Заходняй чыгункі рабочыя жывуць у дзесных цёмных каморках, а тут-жа на 2-м паверсе таўстэпавая непамакка займае кватэру ў 13 кв. саж. Другі вынадак: кватэрацят, які займае кватэру з двух пакояў, ужо 7 месяцаў як паехаў у Маскву «устраівацца», а ў пустуючай кватэры жыве маля.

Жакт № 1—гэта адзін з самых багатых Жактаў, які ўладае многімі буйнымі дамамі. І вось там на Інтэрнацыянальнай вуліцы, у доме былое пані Русецкае, дварнік, які пры пані Русецкай займаў сырую цёмную каморку з вокнамі, як папашова адкрыта, і цяпер усё жыцьё ў гэтай каморцы. Гэта вельмі цікавы факт, аб якім трэба крычаць.

Спрэчкі ішчэ ня скончаны—Белжылсавету прыдзецца ішчэ выслухаць шмат горага і вытрымаць атаку менскіх рабочых.

А. Н.

Дзён засталася да Яўкі новабранцаў

Панямаюцца арганізацыі прымаюць удзел

Культработу--на летнія формы У сад, на вольнае паветра!

Прышла вясна... Кожны год у гэты час саюзныя культурнікі лічаць сваім абавязкам зачыніць дзьверы влюбаву, урачыста адчыніць летнія сады, перанесці на вольнае паветра масавую культурную работу.

З 100 клубаву (на БССР) да 40 мелі ў мінулым годзе свае ўласныя сады, іншыя вырысталіся чужымі, або міжсаюзнымі садамі, 36 клубаву зусім не прызнавалі летняй культуры.

Чым займаліся сады?

Кіно-піхаманка

Яны цягнулі традыцыі клубаву. Пачыналі кіно-сэансы і платныя эстраднаыя выступленьні. Апошнія часта насілі лужна халтурны характар. Леў Браун і «цыганшчына» ўсіх відаў нарахвата запрашаліся менскімі саюзнымі садамі. У правінцы эстрада саду культывавала халтуру горшага гатунку.

Лічбы даволі жэсрава гавораць аб гэтым. У мінулым годзе на БССР у саюзных садох праведзены 252 спектаклі, 388 кіно-сэансаў і толькі 63 вечары самадзейнасьці і 162 гутаркі, лекцыі і даклады. Даволі характэрныя суадносіны паміж асобнымі формамі культурнай работы!

Самадзейнасьць у загоне

Самадзейнасьць патрабуе затраты энэргіі, вынаходлівасьці, вялікай работы. Куды лепш выкласці грошы і запрасіць трупы, ямарыстага або закупіць фільм. Клюбныя гурткі летам вельмі слаба прыцягваліся да работы. Ня было ўдзелена належнай увагі фізкультуры.

Загародныя прагулкі і экскурсіі займалі нязначнае месца ў летняй рабоце. 23 загародныя прагулкі і 30 экскурсіі на ўсёй БССР.

І, нарэшце, платнасьць адбывала ў наведвальнікаў ахвоту хадзіць у сад: 55 проц. праведзеных мерапрыемстваў—платныя.

Усе гэтыя моманты былі ўлічаны апошнім пленумам ЦСНБ, які даў дырэктывы—разьвіць самадзейнасьць, уцягнуць у летнюю работу клубныя актыўныя, старэйшыя сілы мэтацкіх клубных гуртковаў.

Што дасць летні сэзон?

Пад знакам выкананьня дырэктывы пленуму праходзіць у гэтым годзе падрыхтоўка да летняга сэзону.

Адкрываюцца новыя сады (камунальнаыя ў Менску, запалкавай фабрыкі ў Рэчыцы). Сады ўзмоцнена абсталяваюцца, наладжваюцца пляцоўкі да фізкультуры і спартыўных гульняў, у сады перавозацца

бібліятэкі і чытальні, арганізуюцца пры для стральбы, двідзятныя пляцоўкі.

Неабсталяваная пляцоўка, якая замяняла летні сад рабочых запалкавай фабрыкі ў Рэчыцы, засаджваецца кветкамі, наладжваюцца пляцоўкі да гульняў у гарадкі і вэгельбан.

На фабрыцы «Вэзві» абсталяваецца на беразе ракі Сож пляц і вышка для пляцоў.

З клубных гуртковаў мабілізуюцца струны, духавы, харавы, драматычны і фізкультурны. Узят курс на самадзейнасьць, на разьвіцьцё ўсёх відаў спорту.

Зразумела, не забыты кіно і тэатр, але, паводле заявы саюзных культурнікаў, ім будзе адведзена толькі «належае месца».

Правадзіцца запіс на дальнія экскурсіі. Менскія друканы збіраюцца ехаць у экскурсію на Каўказ, у Крым. На фабрыцы «Вэзві» арганізуюцца экскурсіі па р. Сожы і чыгуны да Бранску.

На гуце «Вастрычнік» арганізуюцца экскурсіі на чаргах па раках Бярэзіна і Дняпро да Дняпрастрою.

Дровапрацоўчыя арганізуюць традыцыйную паездку ў Ждановічы і інш. прыгародныя месцовасьці.

За летні перыяд будзе таксама праведзены рамонт існуючых клубаву. Будзе скончана пабудова новых на фабрыцы «Труд», у Чэрвень, на лесалініі ў Нова-Беліцы, клубу на «Чырвовай Бярэзіне», клубу металісты і харчавікоў у Менску і г. д.

Дрэнна працуюць нашы клубы

Пытаньне аб уцягненьні дарослага рабочага ў клуб—ня новае. На працягу некалькіх год топчунда нашы культурнаыя і на аэным месцы і ніяк ня могуць ухваліцца за выроста, якая-б іх выцягнула на больш свецкую і прасторную дарогу.

Зразумела, слабасьць гэта, — простае вынік нашай агульнай культурнай адсталасьці, яна будзе пераможана з ростам і ўзмацненьнем нашай гаспадаркі, з разьвіцьцём вытворчых і культурных сіл краіны.

Але і цяпер ужо можна дасягнуць большага, калі праўдзіва да гэтай справы менш абмяжасці і надбайнасьці.

Якой стравой кормяць нашы клубы

Паглядзімо спачатку, якой культурнай стравой кормяць нашы

вечароў адначынку за шаліваю гарбаты, у свабоднай гутарцы, з каропенькімі выступленьнямі мастацкіх гуртковаў для перамены, ні конкурсу на лепшых рабочых (у гэтай галіне клубы зусім ня зьявіліся з прадрывствам), мастакоў, музыкантаў, чытараў, расказчыкаў і г. д., і г. д.

Да ініцыятывы клубнай масы, да яе вынаходніцтва праўдзівае клубу ніколі не зьявіцца. Абмеркаваньне плянаў работы па-стаўлена казёна. Доўгі пералік дакладаў, лекцыяў і спектакляў дрэнна ўспрымаецца аўдыторыяй і ўсе напраўкі, якія яна ўносіць, зводзяцца да драбніц. Між тым, кожную галіну клубнай работы ў наасобку належала-б абгаварыць спачатку на вузкіх, потым на больш шырокіх нарадах членаў

Буржуазныя забавы і прадметы раскошы

Буфэты ўтрымліваюцца надта дрэнна. У клубе МББ чыг. буфэт знаходзіцца ў паняжыньні, палобным да хлява, побач з уборнымі, і ня мае абсталяваньня. Гарбаты п'юць стоячы, часта апарваюцца. Прадукты буфэту—далёка ня свежыя.

Вешалкі—буржуазныя забавы. Наведвальнікаў пускаюць у палатках, галёнах. У калідорах няма палавікоў, няма нават саломеных мат. Попельніцы, урны, плявальніцы—лічачы прадметамі роскашы. Бураць ва ўсіх пакоях, нават у залі. Нечыстата стала традыцыяй. У пакоі адначынку—шумная кампанія дзяцей і надростаў.

Лік членаў клубу зьмяншаецца

Усё гэта разам уяўляе дае адмоўныя вынікі. Клюб Ільіча МББ

За тэрмін з 1-га вастрычніка 1927 г. па 1-га красавіка 1928 г. у бюро скаргаў пры НК РСІ Беларусі па-ступіла 949 розных скаргаў і заяў, уключаючы ў даную лічбу і па-ступіўшыя рабкораўска-селькораўскія заметкі. Наступленьне скаргаў і заяў у даным паўгодзьдзі дае павышэньне на 71 проц. больш, чым у мінулым. Гэта тлумачыцца тым, што рэарганізацыя савецкага апарату патрабавала значнага скарачэньня, а гэта ўтварыла стымул да большай падачы скаргаў і заяў і тое, што ў значнай частцы ві-жэйшыя савецкія ўстановы ўтварылі бюракратызм і цяганіну, як звычайнае зьявішча. Гэта можна бачыць з прыведзеных ніжэй ліч-баў, якія падзяляюцца так: насту-піла заяў і скаргаў аб бюракратызме і цяганіне—233, аб няпра-вільным спажыванні падатку—44, зямельна-лесных справах—99, злоў-жываньнях—138, парушэньні праў працоўных—156, пратэцыянізьме—26, штрафах—36, безгаспадар-часьці—16 і г. д.

Такім чынам, прыведзеныя ліч-бы паказваюць, што самы вялікі процант прыпадае на бюракратызм і цяганіну, парушэньне праў пра-цоўных, зямельныя і лесныя спра-вы і злоўжываньні. Усе гэтыя від-ы на сваім характары маюць па-вышэньне ў параўнаньні з мінулым паўгодзьдзем ад 85 да 100 проц. Для характарыстыкі падамо некаль-кі прыкладаў:

Сялянка Станброўская, Пры-леськая сельсавету, Астра-шчыцка-Гарадзенака раёну, скардзілася, што судоры выканаўца 5-га вучастку Менскай акругі больш 6-ці месяцаў ня прыводзіў на судзе на ўтрымань-не дзяцей з азоб, якія забілі не мужа. Расьсьледваньнем факт бю-ракратызму ўстаноўлен і судоры выканаўца зьняты з працы і пры-цягнуты да судовай адказнасьці.

Другі прыклад—рабочы Наса-вец, ст. Міточы, Барысаўска-га раёну, скардзіўся на судовага выканаўцу 3-га вучастку за тое, што апошні ў працягу году не праводзіў спажываньня па судзе прысуджаных яму грошай з гр-на Фельгантава. На гэтай справе пры-няты належныя меры, і ў выніку грошы спажыты.

Грамадзянін Ягела Ўладзімер, які жыў у Менску, скардзіўся на сакратара нарсуду 7-га ву-частку Астрашчыцка-Гара-дзенака раёну за тое, што

апошні пратрымаў яго заяву 4 ме-сяцы і потым паведамаў праз мілі-цыю, што заява яго пакінута без разгляду з той толькі прычыны, што ад Ягелы не атрымана 6 кап. гэрбавага збору. Расьсьледваньнем устаноўлена, што сакратар карыс-таўся сваім службовым палажэнь-нем, злоўжываў на гэтай справе, за што зьнімаецца з працы і аддаецца пад суд.

Такіх прыкладаў можна пры-весці дзсяткі соцень. Але пры-ведзеныя вышэй бюракратычныя адносіны да справы даюць характа-рыстыку фармальна-бядушнага па-ходу да працоўных мас. Такія фар-мальныя адносіны бюракратызму вельмі часта сустракаюцца ў нека-торых установах і прапрыемствах.

З 949 скаргаў і заяў наступіла ад рабочых 200, г. зн. больш чым на 150 проц. у гэтым паўгодзьдзі, чым у мінулым: ад сялян—356 большы на 50 проц. і г. д. Тлум-ачыцца гэта тым, што значная частка беспрацоўных, якая жадае атрымаць тую ці іншую працу, ня можа быць здаволеная з боку ор-ганізацыі Наркампрацы, і апошнія пасьля гэтага зьявітаюцца са скаргамі. А з другога боку неўстарчаліва ўважлівы падыход з боку некаторых устаноў на запатрабаваньне пра-цоўных мас (камгас, страхкаса і інш.), а на мясцох райвыканкомы і сельсаветы. З наступіўшых скар-гаў больш усяго прынадае на Менскую акругу—635, на Бабруй-скую—93, на Воршу—57, на Ма-зыр—37 і г. д.

З наступіўшых скаргаў і заяў 677 або 71,30 проц. разгледжана, а 272 знаходзіцца ў стадыі раз-гляду.

Разгледжаныя скаргі даюць на-ступныя вынікі: здаволена 113, адмоўлена—248, перадапа на пры-належнасьці—245, накіравана пра-курору—11, даны паказаньні—50 і г. д. Задавальнае скаргаў у параўнаньні з мінулым паўгодзьдзем павысілася толькі на 4 проц.

З ліку наступіўшых скаргаў і заяў 107 прыпадае на рабкораўска-селькораўскія заметкі, з якіх: 66 разгледжаны і 41 знаходзіцца ў стадыі разгляду. 3 разгледжаныя заметкі пацьвердзілася 19, не пацьвердзілася 47.

Да 85 заметак наступіла з цэн-тральных газэт БССР і толькі 15 проц. з цэнтральных газэт Саюзу. З бюракратызмам і цяганінай пар-тыя і савецкая ўлада вядуць ра-шучую барацьбу.

949 СКАРГАЎ ЗА ПАЎГОДА

МУЗЭЙНЫЯ НАВІНЫ

Цікавая сьрыпка

Беларускі наркаўны музей набыў цікавую сьрыпку. Яна зроблена сялян-самаручнай з хутара Гаруны, Бары-саўскага раёну. Гэтым музэюму Д. С. Д.

Кантальны рамонт музэйнага будынку

У хутым часе дырэцыя прыступіла да кантальнага рамонту музэйнага будынку.

Збору прызыўнікоў... у лігера Разгоруца рас-... работа па раёнах з... арганізацыя сляпства са... збору і сваячасовае лупі... прызыўнікоў.

Шча рапа дазволіць сабе перадышку

ДА ЗАГАТОВАК У БЕЛАРУСІ

у вечнасці яшчэ ад-ін... месяц, красавік, і мы... да канца загатоў-... году.

Мож нам даў красавік?... у красавіку прайшлі... выпрадукцыяна, без загатоў-... ўліку, на гледзячы на тое,...

у асабліваці ў галіне... іхну, кудзелі, капальс... Беларожжа, сьвяты, вясно... гучына—восць штампаваныя... якія загатоўшчыкі халаюць...

у загатоўчай галіне заўважаецца... пераўрадкаецца, нейкае дзіў-... ішожа, якое можа ператвар-... (галі ў час на будучы пры-... рэацыйныя меры) у пагрозу... загатоўчага пляну.

у шча, становішча не такое, ... што было дазволіць сабе пе-... у працы. Беларускія іль-... фабрыкі голасна... што яны прымушаны бу-... сьцінаці з за адсутнасці... «Дзвіна» педада-... нуд. Ільну), экспертыя... кудзельска, і выканальне... павялічае ўплыву ледзь дасягае...

спрага па ліквідацыі павісьці... насці сярод прызыўнікоў, а та-... сама аб аказанні дапамогі сем'ям... перамянана склада ў часе збору.

На праведзенай парадзе вайско-... вых камісараў вытлумачылася, што... раённых арганізацыі прыступілі да... правядзеньня растлумачальнай ра-... боты аб зборах. Некаторыя райны-... каньоны: Луналаўскі, Шклоўскі,...

Спінкавыя прызыўнікоў і ад-... чыненныя лягнернай вучобы будзе... арганізавана ў ўдзелам грамадзян-... ськіх арганізацыяў.

З мэтай падрыхтоўкі паліпра-... цаўнікоў і каманднага складу для... работы ў лягерах праведзены рад... сьмінараў і нарад. С-оў.

вызначаць тое, што было прапушча-... на ў красавіку.

Вышэйшыя дырэктарыяны органы... будучы пільна сачыць за ходм... працы загатоўчых арганізацыяў у... мэтах роўнага і ўсебаковага спа-... рыстаньня нашых магчымасцяў.

Л. М. Н.

савая работы праведзена 65 кіно-... сьвансаў, у клубе імя Леніна ст. ... Менск Зах. чыг. з 84 форм маса-... вой работы—52 кіно-свансы, у... клубе бабруйскіх дрэваапрацоўшчы-... каў з 129 форм—102 кіно-свансы... і г. д.

Проста на рабочыя клубы, а... якія-сьці кіно-прадпрыемствы!

Дзе ініцыятыва клубнай масы?

Кіно-корм клубных навельналі-... каў адбівае ў апошніх усямі апа-... тыт да іншых форм масавай клуб-... най работы. Ды і саміх гэтых форм... пямнога. Зноў даклад, лекцыя, ... рэдка спектакль, наладжаны сіламі... ўласнага драмгуртка,—і амаль усё... Усё гэта ніякае і выклікае сум.

Ні арыгінальных масавых гуль-... няў (хоць бы палітружэтка, «Віс-... тарына»—з танымі прэміямі), ні

Дамы адпачынку для пі-янараў

У бітучым летнім сэзоне адкрываю-... ца дамы адпачынку для піянараў у... Менску, Магілёве, Мазыры, Бабруйску... і Віцебску. Праз кожны дом у сярэдзім... будзе прапушчана на 150 чалавек пі-... янараў. Месцы піянараў будучы прада-... стаўлены за срэды, аддусьці аргані-... змаі аховы здароўя, Чырвоным Крыжам, ... прафсаюзамі і часткова бацькамі.

Дэзіннае становішча сталовак на заводах

Белрабсэцкія абсьледвала грама-... дэка харчаваньне на заводскай... фабрыцы «Чырвоная Барэвіна» і... на гуде «Домбаль». Высьветлілася, ... што сталовкі на гэтых прадпры-... емствах былі арганізаваны без... ўдзелу і дапамогі як з боку заво-... дакіраўніцтва, так і фабзаўмліцкому, ... і не аднаўдаюць свайму прызна-... чэньню. Сталовкі знаходзяцца ў... вельмі дрэнных памішкаваньнях. На... «Чырвонай Барэвіне» ў адным і... тым-жэ памішкаваньні зьмяшчаецца... сталовка і чыкаліня для рабочых. ... Звычайныя групы рабочых, якія... атрымліваюць малую пэнсію, ня... могуць карыстацца абедамі, бо за-... водакіраўніцтва не забясьпечвае іх... крэдытам. У сталовцы на «Чырво-... ной Барэвіне» абедзе ўсяго 120 ча-... лавак. У бліжэйшы час самз хэмі-... каў сумесна с Беларабсэцкія і... прадстаўніцамі гаспадарчых орга-... наў зробіць абсьледваньне грама-... дакага харчаваньня на ўсіх прад-... прыемствах хэмічнай прамыслова-... сьці і ў першую чаргу ў Барысаве.

члены клубу, у гэтым годзе ён... мае толькі 435, пры чым лік ра-... бочых—членаў клубу—зьменшыўся... з 385 да 183. Клуб імя Леніна... меў у мінулым годзе 470 членаў, ... цынер 495, лік рабочых—членаў... клубу—зьменшыўся з 234 да 215.

Суадносіны рабочых і членаў... клубу ў некаторых месцах проста... зьдзіўляюць. Так, на фабрыцы... «Дзвіна» ў Віцебску 2.000 рабо-... чых, а членаў клубу на 1-га сака-... ніка 1928 году ўсяго 248, на за-... водзе «Труды», Пэзацкай агругі, з... 581 рабочага—81 член клубу. У... менскіх будаўнікоў на 5.000 чле-... наў саюзу—241 член клубу. Праў-... да, ёсьць клубы, якія абхапляюць... 40-50 і нават 65 проц. членаў... свайго саюзу, але тагд нямнога. В-н.

Пляжы для дзяцей у Беларусі

Адхілам аховы здароўя дзяцей пры... Наркам Аховы Здароўя і другімі дзі-... чымі арганізацыямі маркуецца на ўсіх... гарадох, дзе ёсьць рака, арганізавалі... пляжы для дзяцей. Праз пляжы будзе... прапушчана некалькі тысяч дзяцей. ... Маркуецца павялічыць арганізацыю дар-... мовых сьнеданьняў для дзяцей.

сёбана паву Толмарам Жыкоўскім. Да-... ла спрыялі сьмалодзі з 77 павалачкоў... сучковага аловага дрэва. Скрыпка вы-... раблена надзвычайна мастацкі і мае... дука добры рэзаванс.

Жыкоўскі-музыка самаву, займаючы... ўжо з 10 ш год вырабам скрыпак, якія... бы прадаваў на акаляні дзясаткаў і... звыш 100 руб. за штуку.

Правяднік па беларускім мастацтве

Беларусі дзяржаўны музэй рыхтуе... матар'ял для выдання правяднік на... адрэсе «Беларускае мастацтва». Ён саб-... рана да 40 фатаграфій. Тэкст да пра-... вяднік будзе апрацаваны прыват-ла-... цэстам Шчакаціхіным і Ластоўскім.

Абсьледваньне рэдакцый газэт

У сучасны момант НК РСІ пра-... вядзіць абсьледваньне ўсіх цэнтраль-... ных рэдакцый газэт і часткі акруговых... газэт у БССР. У асноўным будзе зьвер-... нута ўвага на вывучэньне працы... газэт, сувязі з чытачом, ваюгуд на... ўсе моманты стварэньня і распаў-... сьсюджаньня газэты. Абсьледваньне... павінна даць поўны здымак жыць-... ця і працы рэдакцый і кантор га-... зэт на ўсіх галінах іх працы.

дэка паву Толмарам Жыкоўскім. Да-... ла спрыялі сьмалодзі з 77 павалачкоў... сучковага аловага дрэва. Скрыпка вы-... раблена надзвычайна мастацкі і мае... дука добры рэзаванс.

Царкоўныя рэчы ў музэй

Аршанскі акрыжканком паставіў... перадаць Белдзяржмузэю ўсе царкоўныя... рэчы з вылога кутэйскага кляштару, у... лік якіх уваходзяць старажытныя аб-... разы, ікнігі, іканастасная разьба, цымбале... і царкоўнае начынньне. Усяго будзе пе-... ралана музэю каля вагону розных ра-... чаў. Для атрымання ўсіх гэтых экспа-... натаў у Воршу выязджаюць супрацоў-... нікі музэю, якім адначасова даручана... таксама аглядаць і зарэгістраваць усе... старажытныя рэчы, якія маюцца ў цэр-... вах і касцёлах Воршы.

Тэхніка бясьпечнасьці і няшчасныя выпадкі

Некаторыя адміністратары ня... хочуць бачыць цеснай сувязі па-... між паставіўкай аховы працы і... тэхнікай бясьпечнасьці з няшчас-... нымі выпадкамі. Калі рабочы ўнаў... са сходаў, на якіх ён мог нясьці, ... гэта ставіць рабочаму ў віну, у... той час, як такія сходы, па якіх... рабочы не павінен хадзіць, павін-... ны быць закрытыя.

„Вінаваты самі рабо-чыя“

Возьмем металаапрацоўчы завод... „Пралетары“ ў Гомелі. Праход-... ды наміж варштатамі значна мен-... шыя, чым паложана па норме. За-... бесьпячэньне перадаччых раля-... нёў толькі нядаўна наладжана. У... сьміх функцыянальных частках... ніякіх забесьпячэньняў няма. Няма... таксама забесьпячэньняў ад пьлу... і ад лятаючых кавалкаў. У ліцей-... ных цэхах няма ніякага санітарна-... га абсталяваньня. Сьвятло нату-... ральнае зацямяняецца вельмі ня-... чыстым утрыманьнем вокан. Штуч-... нае сьвятло—прымітўнас. Апалу... фактычна ніякае, калі ня лі-... чыць арытурнага цэху, дзе па-

стаўлены ўнтармаркаўскія печы. ... Вэнтляцыі няма. Душу няма. Не-... калькі ўмывальнікаў утрымоўваю-... ца надзвычайна нячыста. Разьд-... вальны, а таксама і сталовак няма.

Цяпер зьвернемся да няшчасных... выпадкаў. З 1-га красавіка па 1-га... ліпеня 1927 году на 436 рабочых... былі 44 няшчасныя выпадкі. З рэ-... зывізных актаў відаць, што 20... выпадкаў выкліканы выканаўчымі... мэханізмамі, 13—ручнымі інстру-... мантамі, 6—пераноскаю і пады-... маньнем цяжкасьці, тры—апёкам... і два—іншымі прычынамі. З пры-... чыны неасцярожнасьці здарылася... 11 выпадкаў, адсутнасці абарон-... ных прылад—11, з-за выпадковых... прычын—6, з прычыны цеснаты—... 4, з прычыны дрэннага нагляда-... ня—3, па віне сутаварыша—3 і... зноў з-за іншых прычын—6.

Калі заняталі адміністрацыю, ... чым выклікана такая параўнача... вялікая колькасць няшчасных вы-... падкаў, адміністрацыя, у асобе на-... месьніка дырэктара, які зьяўляецца... адказным за тэхніку бясьпечнасьці, ... вытлумачыла, што ў няшчас-... ных выпадках вінаваты самі рабо-... чыя, якія, дзякуючы зьдэльшчы-... не, у часе работы сьпяшаюцца і... зьнімаюць загародкі, каб было... больш «спадручна». Да гэтага варта... дадаць думку камісіі па ахове пра-... цы, якая на пытаньне—чаму камі-... сія саба прадуе, адказала: „Мы... страцілі веру ў карысьць свай-... дзейнасьці“. Гэты пэнімізм стане... зразумелым, калі мы зазначым, што

ні дамагаюць камісіі па ахове пра-... цы, ні дамагаюць інспэктры пра-... цы выконваюцца.

Ці можна верыць толькі і афіцыйным актам

Возьмем яшчэ адзін гомельскі... завод «Дзвигатель Революции». ... Галоўнае—цеснота. Дрэваапра-... цоўчы цэх—цесны. Клейварка ня... досыць добра ўпарадкавана. Шум... мэханізмаў заглушае ўсіх рабочых. ... Кавальскі цэх—ня досыць добра... ўпарадкаваны. Ліцейная робіць пры-... гятаючае ўражаньне. Штучнае... сьвятло—прымітўнае і нерацыя-... нальна разьмешчана. Вэнтляцыя—... недавальняючая. Няма ні ваннаў, ... ні душу, ні раздзельвальны, ні ста-... ловкі.

Таму—з 1-га красавіка па 1-га... ліпеня 1927 году на 282 рабо-... чых здарылася 19 няшчасных вы-... падкаў. І зноў—з прычыны не-... асцярожнасьці—9, выпадковасьці—... 7, няспраўнасьці абсталяваньня—... 3, невыкарэставаньня спецапрац-... кі—2, непрытасаванасьці паміш-... каньня—2, стамленьня—1.

насьці і гаварыць ня трэба, што... ўсё, моў, на прадпрыемствах добра.

У чым заключаецца работа інспэктара

Зразумела, калі-б камісіі па ахо-... ве працы і інспэктры працы зра-... білі абсьледваньне кожнага асобна-... га няшчаснага выпадку па сьве-... жых сьлядох і высьветлялі-б усе... дэталі і абставіны данага няшчас-... нага выпадку, дык у распара-... джэньні працоўных органаў мелі-... ся-б матар'ялы, якія-б высьветлілі... сапраўдныя прычыны няшчасных... выпадкаў на прадпрыемствах. На... жаль, абсьледваньне няшчасных вы-... падкаў звычайна спэзыяецца па... тыдні і месцы. Чаго сьляшанца? ... Інспэктры працы трэба запоўніць... патрэбныя весткі толькі раз у... паўгода, самае большае—кожны... квартал. Цікавіцца-ж кожным па-... асобным няшчасным выпадкам у той... час, як кожны дзень прыносіць но-... выя дзсяткі няшчасных выпад-... каў, інспэктры працы фізычна ня... ў стане. У Рэчыцы, напрыклад, ра-... бота інспэктара на працягу ўсяго... дня заключаецца ў выслухоўваньня... наведвальнікаў і ўдзеле ў выра-... шэньні ўсякага роду дробных кан-... фліктаў аддзельных асоб.

годнага асіратара, катэтармомэтру, ... дынамомэтру, сьпірамэтру, аэмо-... мэтру, папсавапага псыхрэмэтру і... няспраўнага апарату для адрэсь-... леньня крывянога націску.

Ціхі сабатаж некато-рых адміністратараў

Практычную-ж неабходнасьць на-... вукова-дасьледчай работы можна... бачыць на прыкладзе нешматлікіх... санітарна-тэхнічных устаноў, як... напрыклад, вэнтляцыі на фабры-... цы «Дзвіро». Невыстарчальна на-... вукова падрыхтоўка, правядзень-... не таго ці іншага санітарнага ме-... рапрыемства цягне за сабою, з... аднаго боку, няметагродную затра-... ту срэдкаў, а з другога—дыскра-... дэтаньне органаў аховы працы.

Асобна трэба было-б пагаварыць... аб нашай сараючай палітыцы ў ад-... носінах да тых адміністратараў, якія... прадуцаюць ціхі сабатаж у галіне... выкананьня ўказаньняў інспэцты... працы. На Гомельскай фабры-... цы цукерак меў месца выпадак, ... калі невыкананьне адміністрацый... дробнага патрэбаваньня інспэ-... цты працы аб рамонце коміна бы-... ло прычынаю масавага атручэньня... чадам. Невыкананьне ўказаньняў... інспэцты працы стала бытавым... зьявішчам. Звычайнае апраўданьне... адміністрацараў—адсутнасць срэ-... дкаў, між тым, як пераважаючая... большасьць прапацоў аўсім не вы-... магае затраты срэдкаў, або выма-... гае самага ніякавага выдатку. Д.

Трэба азначыць, што вынікі... абсьледваньня могуць быць ін-... тоўнымі толькі тады, калі ўсе су-... працоўнікі рэдакцый і кантор газэ-... ты ўважліва прымуць удзел у гэ-... таў працы.

У працы па абсьледваньні газэт... прымаюць удзел прадстаўнікі ка-... рэту па сьпэсах друку, а таксама... і рэдактары газэт.

Газэты зьяўляюцца памочнікамі... РСІ. Яны дапамагаюць РСІ высьвет-... ляць балючыя бакі нашай вытвор-... часьці, будаўніцтва, нашага грама-... дэкага жыцьця.

Дробныя пытаньні: калі дастаў-... ляецца газэта чытачу, у якім вы-... глядзе, як надрукована і г. д. бу-... дучы таксама вывучаны абсьлед-... ваньнем. Гэтыя дробныя пытаньні... вельмі цікавыя нашага чытача. ... Трэба ставіць працу так, каб доб-... ра надрукованая газэта сваячасова... была дастаўлена чытачу.

Партыя і савецкая ўлада ўскла-... далі і ўскладаюць на наш друк ад-... казныя задачы. Каб гэтыя задачы... вырашаць наша прэса павінна пра-... цаваць выразна, у сувязі з усім... працоўным насельніцтвам нашае... краіны. Таму РСІ надае асабліва... важнае значэньне вывучэньню пра-... цы газэт.

А. ШКАЛАЎ.

ЯШЧЭ АБ ХЛЕБЕ...

У апошнія два дні, як муціць, ужо ўзнікліся пакупцы, хлеба ў менскіх пякарнях і магазінах, як кааперацыйных, пракалектыўных, так і прыватных, было колькі хочаш.

Яшчэ лепш, — пазайгора да ночы амаль ва ўсіх крамах засталася шмат хлеба перапраданага, як нам паведаміў заст. аддзелам хлебапачыння Ленінградскаму тав. Рубанен, на чатырох толькі магазінах МЦРК засталася непрада ным каля 1.600 кілаграмаў хлеба. І ня дзіва, бо пякарні, і кааперацыйныя, і прыватныя пасыла „хлебнага крызісу“ пачалі выпякаць хлеба больш, чым трэба насельніцтву.

Нама ніякага сумнення ў тым, што частка хлеба зачарэнец і лю прыдзецца прадаваць — на корм свінням, як гэта робіць на словах заст. экспедыцыя хлебазаводу т. Броля — хлебазавод МЦРК з хлебам, які варочаецца яму з магазінаў.

Такое становішча, такое «пералічаны» хлеба, мае месца, як відаць, зноў на віне ўстаноў, якія абавязаны рэгуляваць гандаль і якія ня цікавіцца разьмерам вытэчкі рознымі арганізацыямі і прыватнікам. Таму кожны і пячэ, колькі хоча і колькі можа. МЦРК, напрыклад, павялічыў сваю вытэчку на 500 пуд. у суткі, сутроць вытэчка у красавіку. Адначасова-ж усе іншыя арганізацыі і прыватнікі пячэць больш, чым пачы ў красавіку. Адсюль зусім зразумела, што хлеба выпякаецца ў нас больш, чым трэба, і што лю ў бліжэйшым дні ня будзе куды дзяваць калі... не абразуміцца.

Дзе-ж тут эканомія хлеба, аб якой мы ўсе павінны клапаціцца і асабліва органы, якія рэгулююць гэту справу.

Між іншым, у рэдакцыю наступілі весткі, што выпякаць у апошнія дні хлеб значна пачынаюць якасьцю: несалоны і кіслы.

М Е Н С К

Пабудова трамвая

ДАСТАЎКА РЭК.—АБСТА-ЛЯВАНЬНЕ ЧАСОВАЙ СТАНЦЫ

Камгас даручыў электратэхнічнаму тэстэру ўрэгуляваць з паштова-тэлеграфнымі ўстановамі і электрастанцыяй пытаньне аб пракладцы правадоў трамвая па вуліцах Менску. Усе выдаткі, якія звязаны з некаторымі перапрацамі ў асьвятляльнай і тэлефоннай сетках, будуць уключаны ў будаўнічы каштарыс трамвая. Для паскарэньня пуску трамвая электратэхнічнаму тэстэру запрапанавана абсталяваць часовую падстанцыю пры гарадзкой электрастанцыі. Паводле папярэдніх каштарысаў кошт трамвайных работ першай чаргі вызначана ў 3.500.000 руб.

Камгас у сучасны момант вядзе перагаворы аб пабудове трамвайных ліній у Менску з таварыствам „Трансстрой“. Умовы прадаўжэньня Трансстроем выгады, і камгас згадзіўся.

У першую чаргу мркуецца пабудова лініі вакзал МВБ чыг.—Камароўка да заводу „Дрэвапрадоўшчык“. Трансстрой бярыцца выкапаць гэту працу ў працягу 3-4 месяцаў. Пабудова гэтай лініі будзе каштаваць 400.000 руб. Ужо паступаюць матэрыялы для пабудовы трамвая. На сёньнішні дзень прыбыло 35 вагонаў трамвайных рэек і 4 вагоны шпал.

13 мая адкрываецца сад „Прафітэра“

— Заўтра пачынае сваю працу міжсаюзны сад „Прафітэра“ у Менску. У гэтым годзе, замест халтурнага духавога аркестру, будзе штодзённа граць сымфанічны аркестр пад кіраўніцтвам дырыжора Гітара.

У садзе будуць існаваць усе віды спорту і гульні: гарадкі, кегельбан, лаун-тэніс, більярд, вэлярдом, стралковны пір.

У садзе наладжваецца рах дзіцячых пляцовак.

Апрача вядчэрніх гуляньняў, раз у тыдзень арганізуюцца дзіцячыя равішкі.

Заклучаны дагавор з Белдзяржтэатрам. Паводле дагавору ў летнім тэатры саду адбудуцца (2—3 разы ў тыдзень) пастаюўкі гасраляючых тэатраў, якія прыязджаюць у Менск: Маскоўскага Тэатру Сатыры, МГОПС, Маскоўскага Малага, оперы і оперэты.

Два разы ў тыдзень будуць міна-пастаюўкі.

Іншыя дні прадстаўляюцца для канцэртаў і клубных вечароў пласобных саюзаў.

КАГО БУДЗЕ

АБСЛУГОЎВАЦЬ АСІНСТРОЙ

ЯКІЯ ФАБРЫКІ БУДУЦЬ ЭЛЕКТРЫФІКАВАНЫ

Электратэхнічнаму тэстэру перадава ўся работа па падрыхтоўцы спажывоў энергіі Асінстрой. ДЭТ ужо заключыў дагаворы на пераабсталяваньне цэлыя-прадзільнай фабрыкі „Дзьвіна“ і абсталяваньне сеткі гораду Віцебску, як для прамысловай нагрукі, так і асьвятляльнай. У Віцебск камандыраваны інжынер для абслэджваньня прадпрыемстваў. Адначасова ДЭТ прыступае да складаньня праектаў на пераабсталяваньні папярэвай фабрыкі „Сьвартак“ у Шклове, усіх прамысловых прадпрыемстваў Воршы, Якаўлевіцкай суконнай фабрыкі, керамічнага заводу ў Копыці, механікава-дзьвікавага заводу ў мястэчку Барань і фабрыкі Дубровенская мануфактура. На ўсіх гэтых прадпрыемствах будуць устаноўлены павялічаныя трансфарматарскія падстанцыі для пераапрацоўкі току Асінстрой высокай напружанасьці, а таксама матары для прыёмкі энергіі з Асінстрой. Работы павінны быць скончаны ў сьнежні 1929 году і абмудуцца ў 3—3,5 пал. мільёны руб.

Па прыблізных падліках для забеспячэньня электраэнергіяй прамысловых прадпрыемстваў Віцебску, Воршы, Шклову, Копыці, Якаўлевічаў, Барань і Дуброўны патрабуецца 10—11.000 кілават. Уся прамысловасьць у раёне Асінаўскай станцыі ў радыусе 100 кіламетраў будзе абхоплена электра-энергіяй з устаноўкай трох машын па 11.000 кілават, якая і прадуладжваецца плянам Асінстрой.

САДЗЕЙНІЧАНЬНЕ ПАЦЯРПЕЎШЫМ АД БУРЫ

Нам старшыні Менскага гарсавету, тав. Рабінович паведаміў нам, што ім адданы загад гарадзкому архітэктару садзейнічаць пацярпёшым ад буры ў справе атрыманьня неабходных будаўнічых матар'ялаў для напраўленьня папсаваных будынкаў. Пацярпёшыя грамадзяне павінны такім чынам, зварочвацца да гарадзкога архітэктара.

ПАД СУД ЗА ЗРЫЎ ЗАГАТОВАК

НЕВЫКАНАНЬНЕ ПАСТАНОЎ НАРКАМГАНДЛЮ

Наркамгандаль Беларусі перадаў пракурору рэспублікі справу аб прыцягненьні да адказнасці Калінкавіцкага Гарсавету, Мазырскага акругі, і Чэрныаўскага РВК, Магілёўскага акругі, за перашкоды, якія яны рабілі апарату Скурсындкату пры загатоўках на мясцох. Так, Гарсавет у Калінкавічах зьняў пакупца Скурсындкату, які купляў скурсырца на калінкавіцкай бойні, ня гледзячы на пастановы Наркамгандлю аб тым, што загатоўка скуры на гэтай бойні прадстаўлена Скурсындкату. Чэрныаўскі райвыканком не дапусьціў да працы і арыштываў агента Скурсындкату, ня гледзячы на распараджэньні магілёўскага гаргандлю аб дапушчэньні яго да загатовак. Адначасова Наркамгандаль узбудзіў справу аб прыцягненьні да адказнасці калінкавіцкага с.-г. таварыства за перашкоду скурсырцу ў пераапрацоўку саматужнікам, а ня Скурсындкату.

Усебеларускі зьезд Асоавіяхіму

13 мая ў клубе Карла Маркса адкрываецца першы ўсебеларускі зьезд Асоавіяхіму. На зьезд чакаецца прыбыцьце 70—80 дэлегатаў. Запрошаны для ўдзелу ў працы зьезду камандуючы войскамі Беларускае Вайскавае Акругі т. Ягораў і член Рэўваенсавету акругі т. Данда, прадстаўнікі Смаленскага і Бранскага акруговага саветаў Асоавіяхіму. Чакаецца прыбыцьце на зьезд прадстаўнікоў Асоавіяхіму Украіны і саюзнага Асоавіяхіму.

Пленум акрвыканкому

Чарговы пленум Менакрвыканкому склікаецца на 23 мая. У парадку дня пленуму даклад: аб сельска-гаспадарчым падатку на 1928 г., аб працы Бягомльскага РВК, выніках гаспадарчай кампаніі, інфармацыя аб ходзе пасеўнай кампаніі і даклад аб ходзе будаўніцтва ў акрузе.

50.000 скур для беларускіх арцеляў

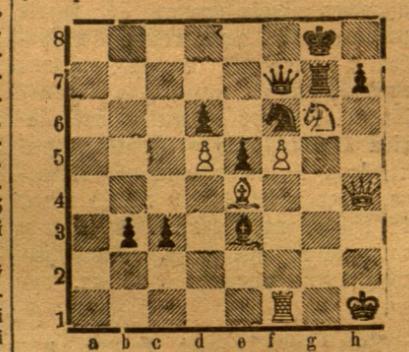
ВСНГ СССР павялічыў праграму саматужна-прамысловай кааперацыі па скурсырца. На 1927-28 год для беларускіх саматужна-прамысловых арцеляў вызначана дадаткова 10.000 буйных скур і 40.000 дробных.

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй Р. К. Шукевіча-Трацьцякова

Аштрафаваная надбайнасьць

Пікавае здарэньне выйшла ў парты А. Штэйнера (белыя) з гротмайстэрам Грунфэльд, найлепшым у свеце шахматным тэарэтыкам (партыя адбылася 28 сакавіка ў Вене). Увесь час белыя моцна атакавалі пазыцыі чорных, але пад канец „вышыкаліся“.

Выйгрыш чорных (глядзі дыяграму) гэспрэчан.

Прайма, чорныя ня могуць узяць белыя кая (62...h7:g6. 63. f5:g6 і 64. f1:f6), але што могуць зрабіць белыя супроць праходзячых у фэрзі белых пешак?

Штэйнер пашоў 62. f1:f1—a1.—„Чаго ён хоча?“,—разважае Грунфэльд: „На шах ледзьве я абаранюся каям“. І ва-

мест таго, каб хадамі 62...hg6! 63. f4:f8 зьнішчыць усялякую атаку белых, ён пашоў 62...c3—c2? і вылівае было вьдзіўленьне, калі Штэйнер атакаваў свайго фэрзі ходам 63. f1:f8! Гэтым ходам белыя адразу выйграюць. Калі чорныя баруць фэрзі, тады 63...f4:f4 і мат у 2 ходы. Ня лепш і 63...f4:f4: 64. f6:f4! f6:e8. 65. f4:f4! мат. Ня вярнуць і 63...hg6:84. f4:f4, 65. f4:f4, f6:g6. 66. c2:g6+ і 67. f4:f8.

Грунфэльд згуляў: 63...c2—c16+ 64. f1:c1, f17 e8 (пашер белыя f6:f4 f6:g7+, c2:g7. 67. Ke7, Kp8. 68. f4:f4 в пагрозы f5—f6). f7:c7. 66. f6—h8+. Kpg8—f7. 67. f4:h8!+, Kp7 h. 68. f4:h7:c7, c2—c5. 69. f4—h7, c2—e3. 70. Kp1—g2, h3—b2. 71. Kpg2—f3, c2—g5. 72. f4:h7—c7, b2—b4. 73...c2:b1, e5—e4+. 74. c1:f4, c2—f4. 75. Kg6:f4.

Падзея на мат згублена і чорны здаліся.

Якая-ж мараль гэтай цікавай гісторыі?

Калі ты выграеш—ніколі не спытайся.

— Выйшлі новыя кнігі! Р. Рэвін — Учебник шахматной игры, ч. 1 і 2) Левенфиш и Романовский — Матч Алехин — Капабланка.

Замест стала кацельнае жалеза

РАБОЧЫЯ АБЕДАЮЦЬ

На заводзе „Энергія“ працуе каля 300 рабочых. Завод за апошнія гады пашыраецца шпаркім тэмпам. Пабудавана ліцейная, механічныя, устаноўлена шмат новых вэрштатаў.

Але аб адным забылася заводзкіраўніцтва — аб пабудове сталойкі. На гэты завод ніяк ня можа расьці сталойка. Ёсць невялікі куток у канцы двара заводу, які зьмяшчае ў сабе ня больш 60-70 чалавек. Гэты куток саўжыць і сталойка, і

пакоем заўкому, і месцам пасаджэньняў розных камісій, ачэек КП(б)Б і ЛКСМ, агульных сходаў і г. д.

Ясна, што ўсе рабочыя ня могуць зьмясьціцца ў гэтым кутку ў часе перапынку на абед. Большая частка расьсейваецца па кутках, разьмяркоўваецца па кацельным жалезе, што ляжыць пад адкрытым небам, на дошках, а частка абедзе за сваімі вэрштатамі.

Купілі ў прыватніка нягодныя вэнтэлятары

Умовы працы рабочага-шклядува асабліва цяжкія. Горш за ўсё — высокая температура, якая даходзіць да крайніх межаў.

Тэхнічным аддзел Белшклятрэсту доўгі час прасітаваў правесьці вэнтэляцыю на вуліцы „Праца“. Ён ніяк ня мог сьмьніцца на пэўнай сыстэме вэнтэляцыі.

Нарэшце, пасля паставітых саправадзеньняў аддзелу аталі працы і прафсаюзу хэмікаў, Белшклятрэст заказваў тэлеграфна кі-

Прыбываюць 9 вэнтэлятараў. Калі распакавалі іх, выявілася, што вэнтэлятары старыя надтрыманыя, перад продажам выфарбаваныя так, што нават відныя сьляды старога фарбы. Масьлянікі, шрубы розныя, сабраныя «з бору, ды сасонкі». Матары пяці розных тыпаў, розных канструкцый.

Мэханічны заводу парашыў сьрабавань два электраматары. Устанавілі. Закруцілася... Але... Сьлёза! Вельмі сьлёза! Лодзь-зель-

Між тым у нас ёсць дзяржаўны электратрэст, які на сваіх складах мае гатовыя новыя электравэнтэлятары, лепшай якасьці, па тавнай цане.

На што глядзеў Белшклятрэст, які прымаў гэтыя вэнтэлятары. Хто вінаваты? Адзьяленьне Белнайгандлю, якое купляла барахло ў прыватніка?

Белшклятрэст, які прымаў за-

ДА ЎВАГІ РАБОРАК І РАБОРАЎ

Заўтра а 1-й гадзіне дня ў рэдакцыі адбудуцца чарговыя заняткі гуртка работарак. Запрашаюцца т. т. Ляўнэвіч, Гарталава, Глайхэнгауз, Хорун, Ламака, Лур'е, Шэйна, Караваева, Ерэнбург, Рэйцае, Нарон, Партнова, Каган, Пашаева і інш., якія жадаюць займацца ў гуртку работарак.

Заняткаў гуртка работараў заўтра ня будзе. У сераду 16-га мая, адбудзецца сход работараў. Аб часе і месцы сходу паведамім асобна.

Рабселькорайскі аддзел.

Паведамленьні

У нядзелю, 13-га мая, 6-ай гадзіне ўвечары ў новабарысаўскім клубе адбудзецца сход работараў перыядычнага друку і насьць...

3 блённоту работара

Гэты куток славіць і сталюкай, і за сваімі варштаткамі...

3 блённоту рабнора

Шукай днём з агнём

Надаўна ў сельска-гаспадарчых майстэрнях публічнай прадстаўніц талюкаў касы ашчадзася, які працуе ў публічнай гаспадарцы. Працаваў касы абнаў што 2 разы ў тыдзень рабочы зможа ўкладзе грошы ў касу і ўзяць іх, калі трэба. Для гэтага да майстэрняў прымацоўваецца спецыяльны касір.

Асьцерагайцеся... падлогі

У доме № 83 па Намсамольскай вул. знаходзіцца трыгнёвая крама „Белларка“.

Падлога крамы так паламалася, што пагражае небяспечнай прыкачыкам і пакуцом.

Вельмі лёгка вывінуць або замаць нагу. Адміністрацыя крамы не звяртае ніякай увагі на скаргі пакуцоў.

Г. Ш.

Папаяўнічыя за рыбай

Часта па акраінах гораду можна убачыць вайсковых, якія прыходзяць лавіць рыбу. „Лавуны“ ўзброеныя грабамі і пірацілінавымі шашкамі. Апошні кідаюць у ваду. Рыба дохне і вылітае наверх. Буйную рыбу „папаяўнічыя“ забіраюць, а дробныя гніе на беразе. Нара спыніць гэтае палаваньне.

Грынкевіч.

Куды сьпяшацца!

Надаўна пісалі ў „Звяздзе“ аб 60 сячкарнях, якія іржаюць на дварах сельска-гаспадарчых майстэрняў. Адміністрацыя „тэрмінова прыняла меры“.

Рабочы.

Нарэшце, пасля настаноўкі праверальнаму адрэсу атоцы працы і прафсаюзу хоміаку, Белшклартрост заказу тэлеграфна кіеўскаму аддзяленьню Белпайгаўдлю 15 электрычных вентылятараў для нашай гуты.

Рабочыя чакаюць, рабочыя спадзяюцца на халодны вецерок, які зьнізіць тэмпературу ў складуўным цэху.

Радые-перадача

13-га, нядзеля

11.00—11.30—Антырэлігійная гутарка. 11.30—11.45—Палітвышны. 11.45—1—Канцэрт. 6.00—6.30—„Чырвоная Зьмена“ на радыё. 6.30—7.10—„Беларуская Вёска“ (а польск. адд.). 7.10—7.40—Аб летній працы ачэш ЦК ЛКСМБ. 7.40—8.10—„Радыёаматар“ на радыё. 8.10—10.00—Канцэрт струнавага аркестру клубу імя Карла Маркса.

банаў два акумулятары. Усталявалі. Закруціліся... Але... Слаба! Вельмі Слаба! Ледзь-ледзь працуюць! Моцнасьць малая! У 8 гадзін рэвіцы ўстанавілі вентылятары. Праз 3 з пал. гадзіны адвін з матораў згарэў. Такі-ж лёс, і падаць, чакае і іншыя вентылятары.

Цікава, што сумесна з матарамі, прыбыла «гарантыя» бязупрэчнай працы матору на 6 з паловай месяцаў. Вось табе і гарантыя!

Накладна, прыслалая заводу, гавораць аб тым, што маторы набыты ў электра-тэхнічнай майстэрні „Маролін-Рывін“ у Кіеве.

Кіеўская кантора Белпайгаўдлю купіла старое барахло ў прыватніка, які імкнуўся сабраць з яго шабодны і даць тавар горшы.

кав? Або прыватнік, які прадаў старыя нягодны тавар? У гэтым разьбярэцца Рабоча-Сялянская Інспекцыя. Абураныя рабочыя дзяржаўнай гуты «Працы» чакаюць тэрміновага расьсьледваньня.

Цэнтральны камуніст. клуб імя Карла Маркса

Сёньня а 7 гадзіне ўвечары выкідаюцца гурткі, струны аркестр і 3 група дружны парадку. У нядзелю, 13 мая, а 6 гадзіне для заняткі вайсковага гуртка. У нядзелю, 14 мая, а 6 гадзіне ўвечары пастаноўка „9-я жена т. Чукача“ для членаў клубу і іх сем'яў. Билеты ад 15 да 30 кап. прадаюцца штодзённа ў канцэлярны клубу ад 12 да 3 і ад 6 да 9 гадзі. увечары.

г. Барысава. На сходзе будзе заслухана інфармацыя аб выніках...

Гарном КП(б)Б, рэдакцыя „Звязды“

У суботу, 12 мая, а 7-й гадзіне ўвечары, у клубе імя Карла Маркса адбудзецца вечар, прысьвечаны выпуск у Слухачоў вачэрнай саўпартшколы. Уваход па сваіх пасведчаннях, госьці — па білетах, разданых у ачыінах.

— Апошнія заняты парад-курсаў партклетцы яч. будаўнікоў, з прычыны сходу Менскага партклетцы ў пятніцу, адбудуцца ў суботу, а 6 гадзіне, у памяшканьні ГРК КП(б)Б. Акрамя Слухачоў павінны зьявіцца на гэту парадку партыйны-кіраўнікі будаўнічых арганізацый ачэш; запрамаюцца таксама працэўнікі фракцыі ЦП саюзу будаўнікоў і т.т., якія праводзілі гутаркі на курсах.

— МАКК просіць віжайнасьці асоб паведамляць, у якіх партыйных арганізацыях яны знаходзяцца: Рубінштайна Давіда, Дзявчэнкі Восііавіча, Ськырдыўскага Івана, Дзявчэнскага Уладзімера Яўкіна, Гур'я Міхаса Іванавіча, Пыжова Івана, Пыжавіча, Пінчука (працаваў у Барысаўскім аэрынавацкім Івана Антонавіча (быўшага 17 пагранатрадзе), Пушкіна гельма. Просьба да ўсіх партыйных ачэш, якія ведаюць месцазнаходжаньне таварышоў, напісаць у АКБ.

Адказны рэдактар Яв. АСЬМ

АПА ГРК КП(б)Б.

Сегодня и ежедневно с 10 ЧАС. УТРА ДО 11 Ч. ВЕЧ. **Пом. ЦИРКА** **ОТКРЫТА** **Пом. ЦИРКА**

— (передвижная научно-показательная) —

ЗООВЫСТАВКА ЖИВЫХ ЗВЕРЕЙ

ГАМБУРГСКОГО ЗООЛОГИЧЕСКОГО САДА.

МАССА ЗВЕРЕЙ И ПТИЦ

Экскурсии допускаются со скидкой по отношению экскурсбюро. Кормление зверей — в 8 час. вечера

Тэатр і кіно

Мингос-ТЕАТР. Гастролі Ленінградскага перадымнага ім. заслужаных артыстаў П. П. ГАЙДЕБУРОВА і Н. Ф. СЯРСКОЎ ТЕАТРА

Суббота, 12 мая. **Филипп II** Эм. Верхарн

Воскресенье, 13 мая — ДНЕВНОЙ общедоступный спектакль **„Искитъба“** Н. В. ГОГОЛЯ неслучайное событие в 3-х действиях

Постановка заслуж. артиста А. А. Бранцова. Роль Подколесника испол. засл. арт. П. П. Гайдебуров. Цена от 15 до 95 кап.

Начало в 1 час. дня. Грандыёзны мастацкі баявін

Кіно-тэатр „Культура“ **„ЗЯМЛЯ Ў ПАЛОНЕ“** у гадоўных ролях нябывалы ансамбль вядомых кіно-артыстаў

Кіно „Чырвоная Зорка“ **„Ваяўнічыя шпакі“** у 6-ці частках

Кіно „ПРАЛЭТАРЫ“ **„СЯМЕЙНАЕ ШЧАСЬЦЕ“** у 6 частках (ЖЫВАЯ САТЫРА)

Кіно „Інтэрнацыянал“ **„ЧАЛАВЕК БЯЗ НЭРВАЎ“** у грандыёзным трына-прыкладным фільме

22 мая с. г. исполняется ПЯТЬ ЛЕТ со времени существования в Белоруссии СОВЕТСКИХ ТРУДОВЫХ СБЕРЕГАТЕЛЬНЫХ КАСС.

В ознаменование этого факта объявляется в период с 15 до 22 мая с. г.

неделя массового вступления трудящихся во вкладчики сберегательных касс.

Наряду с другими мероприятиями, которые проведены по линии сберкасс с целью предоставить вкладчикам наибольшие выгоды и удобства, — в течение этой недели будет проводиться **выдача сберегательных книжек со взносами в них за счет сберкасс всем лицам, которые будут регистрировать свой брак в органах ЗАГС'а в городах и сельских местностях во всей БССР в дни: 17, 18 и 19 мая, а также на имя новорожденных при регистрации рождений в дни—20, 21 и 22 мая 1928 г.**

К пятилетию сберкасс у каждого трудящегося должна быть на руках сберегательная книжка!

Працкапекты „Будаўнік“

— ВЫТВАРАЕ РОЗНЫЯ —

рамонтна-будаўнічыя РАБОТЫ

Ленінская, 42, тэл. № 689.

Минский Окружной Финансовый Отдел объявляет,

что 14, 15 и 16 мая с. г. в 10 час. утра назначаются ТОРГИ на продажу разного имущества, описанного за неплатеж налогов.

Торги состоятся в складах окрфинотдела, Козьма-Демьян. 7, п. Н.-Базар 10

Зам. завед. Окрфно **КОТКОВИЧ**
Завед. складом **ЦШКЕНН**

ПА СПРАВАХ ПАДПІСКІ І АБВЕСТАК ЗВАНЕЦЕ 7-81

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ога гадзіны дня.

ПРАДАЦЬ МАЕМАСЬЦЬ

ЗДАЦЬ АБО НАНЯЦЬ ДАЧУ

— МОЖНА ХУТКА —

КАЛІ ЗЬЯЎСЯЦЬ АБВЕСТКУ ў газэце „ЗВЯЗДА“

АБВЕСТКІ

аб здачы і найме памяшканьняў, ПРодажу ХАТНІХ РЭЧАЎ і інш. МАЕМАСЬЦІ ДРУКУЮЦЦА ў газэце „ЗВЯЗДА“ ПА ЛЬГОТНЫМ ТАРЫФЕ.

ПРОДАЕТСЯ СЛУЧАЙНО МУЖСКОЙ ВЕЛОСИПЕД „Спецыяльны дум. В. С. А.“

Адрес: Загородная ул., д. № 9, кв. 2. (в районе Республиканской ул.)

ПРАДАЮ НОВЫ ДОМ 9x9

у 12 верстах ад г.р. Менску па Чэрвенск. трасце.

Адрес: село Гатава, Самавалуцк. раён, Адамковіч Аляксей, ст. Міханоўчы, Зах. чыг.

ЗГУБЛЕН рэдымоль, у якім знаходзілася ленавая кніжка на імя Кулева Алясе

за № 43259, і 10 р. 20 кап. грошай. Знаёмушага прашу вярнуць па адрэсе: Намунітчаная вул., д. № 28 кв. 1.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

Віза Олісевича Ю., выд. Борыдзінскім с-с., Заслаўск. р. 868

Вучотная кавск. кніжка № 2.620 Слаб-ко К., выд. б. Пагоскім ВВК 869

Вучотная кавская кніжка Драчуна Р. 870

Пашпарт Дмітрыева С. Л., выд. Чэрэйскім РВК. 871

Службовая кніжка № 30 Фоміна А., выд. Езярышчанскім РВК. 872

А сабовая вайсковая кніжка № 37 тавіча Б. К., выд. б. Барысаўскім РВК.

Д лапрыўная кніжка № 88 С. П. В., выд. Бягомльск РВК

Чэвскі білет Савідкага П. В. саюзам саўгандальскаму № 8.194.

К надыданная картка № 17.155 кага П. В., выд. Барысаўскім РВК.

А сабовая кніжка Паіскіна В., выд. сонскім РВК.

Чырвонаяармейская кніжка Ш. П. выд. 5 стр. падком.

Чэвскі біл. № 116 Бароўскага РВК. выд. саюзам саўгандальскаму

Вучотная вайсковая кніжка № 11 роўскага М. А., выд. Менскім ваявкаматам.

С В., выд. Капыльскім РВК.

А сабовая кніжка № 557 Буцава выд. Капыльск. РВК.

А сабов. кніжка № 70 Серапа В. Капыльскім РВК.

Д лапрыўная кніжка № 120 Б. ва Ф., выд. Ствроб. РВК.

А сабов. пасведч. № 850 Дарысава выд. Езярышчанск. РВК.

П ашпарт Гельфман А. М., выд. сонскім РВК.

Вучотная конская кніжка № 4 рова Л. А., выд. Логойскага РВК.

А сабов. кніжка № 111-34, выд. сонскім РВК па імя Кухароў

Нощт публікацыі аб снасаваньні шлюб